

Åndelig føde ved NTNU. Men gir NTNU-matpakka tilstrekkelig næring til profesjonsetisk refleksjon? Foto: Johan Ræed/NTNU.

Dannelse og utdanning

«Gud hjelpe oss hvis ikke ingeniørstudentene blir trent i etisk refleksjon» uttaler statssekretær Haugstad til Forskerforum 9, 2017. I en nylig publisert artikkel har forskere ved NTNU undersøkt nettopp dette, altså i hvilken grad sivilingeniørstudenter innen byggstudiet ved NTNU blir trent i etisk refleksjon.

Jardar Lohne

Institutt for bygg- og miljøteknikk ved NTNU.

Selvsagt er det viktigste for byggingeniørers virke at de kan regne, beregne, planlegge og sikre gjennomføringen av komplekse byggeprosjekter. Kandidatene som kommer ut fra sivilingeniørutdanningen innen byggfag ved NTNU styrer mye av Norges største fastlandsindustri – med alle de utfordringer det medfører. Mange ender opp med å være blant landets mest innflytelsesrike aktører. Dette medfører et tungt ansvar for utdanningsinstitusjonen.

Å reflektere over egen rolle

Analysen «Homines Oeconomici or Moral Saints? On the Purpose of Educating Civil Engineers» [1] viser at studentene føres godt inn i rene analytisk-matematiske ferdigheter, og til en viss utstrekning lærer de seg også grunnleggende styrings- og ledelsesteknikker. Ved avsluttet studium er de godt skolerte i naturvitenskaplige og matematiske fag, og er egnet til å ta på seg de konkrete arbeidsoppgavene som kreves i de stillingene de tilsettes i (som prosjektledere, tekniske eksperter, konsulen-

ter etc.). Ikke overraskende er sivilingeniører utdannet innen byggfag fra NTNU ettertraktet arbeidskraft.

Slik ferdighetstrening gir imidlertid ikke sivilingeniørstudentene verktøy til hverken å forstå sin egen rolle som kunnskapsarbeider eller til å forstå sin egen profesjons rolle i samfunnet. Dette er i forskningslitteraturen identifisert som særlig sentrale temaer for profesjonsetisk refleksjon, og helt essensielle for å sikre ønsket oppførsel og praksis. Når Norge bygges skjer det nemlig ikke i et vakuum, men påvirkes av samfunnsendringer, politikk og interessekonflikter.

Trening i etisk refleksjon

Den gjennomførte studien hadde som hovedfokus innholdet i studieplaner ved NTNU. Disse studieplanene kjennetegnes av en høy grad av transparens, noe som gjør dem til gode studieobjekter. Vi har gjennomgått alle studieplanene for det 5-årige og det 2-årige studieprogrammet i bygg- og miljøteknikk. Dessverre viser de så godt som ingen spor av en systematisk tilnærming til etisk refleksjon utover innføring i sentrale forskrifter.

Studien viste også at bildet ikke er helt svart. Det sitter mye profesjonsetisk kompetanse blant professorkontorenes beboere, og slik kompetanse formidles da også av engasjerte forelesere, veiledere og spesialister til de vordende ingeniører. Dette er erfarne mennesker som har sett hva bransjen kan by på nasjonalt og internasjonalt.

Etisk naken

Uten systematisk innføring i profesjonsetiske betraktninger står imidlertid studentene nakne enn de burde være. Dette gjelder kanskje særlig innen byggenæringen, som over lengre tid har slitt med «cowboy-kultur», useriøsitet og arbeidslivskriminalitet.

1. Jardar Lohne, Frode Drevland, Tina Åsgård, Tore Hoven, Ola Lædre, Truls Ryum. Homines Oeconomici or Moral Saints? On the Purpose of Educating Civil Engineers. Proceedings of the 9th Nordic Conference on Construction Economics and Organization. Polyteknisk Boghandel og Forlag 2017. ISBN 9788750211259. Side 362-374.